

GORENJEC

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXIV Št. 7.
Kranj, 17. februarja 1940.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrtletno din 10

Vojna v etru

Vsaka vojna prinaša seboj nove metode, novo taktiko, nova sredstva vojskovanja. V minulih svetovnih vojni se je proti koncu zelo dobro in kot jako uporabljivo sredstvo pokazalo vojno letalstvo, ki se je v teku zadnjih 20 let tako izpopolnilo, da so vsi vojaški strokovnjaki in poznavalci pripisovali letalstvu v bodoči vojni (ki se je med tem že pričela) odločilno, zmago ali poraz pri našojočo vlogo. Bil smo pričeli naporom nekaterih držav, da si zgrade zračno brodogradnjo, kakršnega nima nobena druga država. Nadmoč v zraku naj bi pomenila in prinesla premoč nad sovražnikom, njegov konec in pogin.

Zato v dno napore onih držav, ki niso razpolagale z zadostnim številom letal, ko se je jeseni pričela sedanja vojna, kako hite in skušajo nadomestiti zamujeno. Vojno na Poljskem in njen hiter konec je odločilo letalstvo. Istotako pravijo, da so Fincem letala potrebna bolj kot vse drugo orožje.

Sedanja vojna pa je prinesla novo — čeprav nekrvavo sredstvo — vojevanja. To je vojno v etru, "napad" radio postaj na prebivalstvo sovrane države. S posebnimi oddajami v različnih jezikih, za sovravnike in nevrtnice skušajo razne radio postaje uplivati na mentaliteto prebivalstva nasprotne države, vršijo propagando in agitacijo za svoj tabor ter komentirajo posamezne vojne in vse druge dogodke po svetu — po svoje.

Tako je tudi radio kot povojna iznajdba, za katerega smo mislili, da bo služil le v kulturne svrhe, naenkrat postal bojno sredstvo, neke vrste bojno orožje, v "vojni v etru". Noč za nočjo, večer za večerom hite skozi eter razni govori, napovedi in besedna obračunavanja sovranih si taborov. To je novost v sedanji vojni, nova metoda in taktika.

Kako veliko važnost polagajo odločujoči krogi na to vojno v etru, v dno iz pisanja vseh časopisov, ki so trdili, da namerava Nemčija s pomočjo svoje intenzivne propagande odtrgati Francijo od Anglije, oz. roma da namerava duševno popolnoma razkrojiti s svojo propagando vso odporno silo francoskega prebivalstva, da bi bilo nesposobno za vojevanje, da bi v državi izbruhnila revolucija, zmeda, nemir in upor.

Milijoni ljudi sede vsak večer pri svojih radijskih aparatih in lovijo vse mogoče vesti na vseh mogočih postajah. Vojni strokovnjaki so napovedovali, da bo sedanja vojna prvenstveno vojna v zraku, s čemer so seveda mislili letalsko vojno. Doslje kake hude zračne vojne še nismo doživeli, zato pa je tem hujska zračna vojna na etrskih valovih nešteti radijskih postaj.

Vojna v etru pa se razvija drugače, kakor so si jo pa zamišljali mnogi strokovnjaki za propagando. Splošno je prevladovalo mnenje, da bodo poizkušale vse vojujoče države prvenstveno motiti oddajanje sovranih postaj. Napovedovali so celo odvzem aparatov. Potek dosedanje vojne v etru pa kaže, da se poslužujejo dosedaj teh sredstev samo Nemci, a še ti le v omejenem obsegu. Radijske aparate so pobrali le v nekaterih pokrajnah, drugod so jih pa pustili, prepovedali pa so poslušanje tujih postaj. Ker se tako prepovedi tudi pri najstrožjih kaznih ne da popolnoma izvesti, so Nemci posegli tudi po drugem sredstvu. Začeli so sistematično motiti zlasti nemške oddaje francoskih in angleških postaj. Tako čuje oni, ki hoče poslušati te postaje, prav tako simfonijo vsega mogočega pisanja, cviljenja, razljanja in grmenja. V Angliji in Franciji še niso doslej omejili porodne svobode in poslušanje nemškega radija, četudi oddaja ta vesti v francoščini in angleščini. Prav tako doslej še ni bilo opaziti, da bi te oddaje motili.

Na bojiščih po poročilih vrhovnih poveljstev obeh armad na zapadni fronti topovi še vedno po večini molče. Oglašajo se od časa do časa, bolj zaradi lenega kakor iz potrebe. Zato pa tem bolj srčno grme zvočniki, ki bruhaajo po 24 ur na dan propagando in vesti v vseh mogočih jezikih.

Med prvimi državami, ki so pričele uporabljati radio za politično propagando, je bila Sov-

Občni zbor krajevene JRZ v Kranju

V ponedeljek zvečer se je vršil redni občni zbor krajevene organizacije JRZ, ki ga je vodil predsednik g. dr. Megušar Anton. Na zboru je bilo polnoštevilno zbrano članstvo, med drugim tudi okrajni glavar g. dr. Vidic, mestni župan g. Cesenj, bivši narodni poslanec g. dr. Semrov in drugi. Predsednik dr. Megušar je podal obširno poročilo o delovanju stranke v mestu. Iz poročila posnemamo, da je stranka ustanovila svojo lastno pisarno v hotelu „Jelen“, kjer je nameščena stalna uradnica. V istem lokalni ima svojo pisarno tudi: Okrajna Kmečka zveza, Zveza selekcijskih žv. norejskih h. zadrug in delavska organizacija ZD. Sledila so poročila odborov, nato pa volitve novega odbora. Izvoljen je bil ves star odbor z malimi dopolnitvami. Izvoljen odbor se bo konstituiral na prvi seji. Po zboru je sledil referat g. župana o občinskem gospodarstvu.

G. župan je poročal o prizadevanju občine, ki se trudi, da bi nadomestila to, kar bi morali prejšnji odbori že zdavnaj izvršiti. Omenjal je tudi neumestna zaletavanja opozicije, kritiziranje po dnevnem časopisu od strani tistih ljudi, ki so imeli 20 let čas delati, a niso storili prav ničesar. Danes hujskajo ljudi, češ, kakšna ogromna bremena bodo morali nositi meščani vsled slabega gospodarstva na občini.

G. župan je vsa taka govoričenja zavnil, kajti bremena občanov se vsled velikih del, ki jih je občina izvršila v zadnjih letih, ne bodo to leto nič zvišala.

Veliko se je govorilo in prerokovalo o lesenem mostu, ki se je že zdavnaj podrli. Toda sv. Janez še vedno čuva most in še ni utonil v Kokri, poleg njega stojičči kranjski orel pa tudi še ni sfrčal v brezno. Če je bila občina prisiljena zapreti most za vojni promet, je to izvršila vsled tega, ker ljudje ne znajo prebrati napisov na mostu, kjer je napisano koliko prenese most. Obtežbo je most dobro prenesel in če je peljal preko mostu valjar, če je šlo preko mostu naenkrat 3 voz z opako in če so peljali vagon hlobov naloženih na vozeh, potem ni čudno, če tega ni prenesel most (Tega seveda ne omenja nobena kritika v „Jutru“ in „Narodu“). Op. ur.) Nato je poročal župan o novem pokopalšču, o gradnji novega kopaljšča in o modifikaciji cest skozi mesto. Ob koncu svojega izčrpnega referata je g. župan ugotovil, da je ta razbremenost v gradnji, velika zasluga naše stranke JRZ, ki spremlja z razumevanjem občinsko gospodarstvo.

Po referatu g. župana je bil dnevni red izčrpan in predsednik je zaključil lepo uspešni občni zbor.

Akademija FO in DK

Joža Vovk:

Iz zaključne simbolične slike.

Eden:

Naš čas zori kot jesenski plod.
Kaj plašni in zbegani zremo vsi vanj?
Jutro mogočno nas dramti iz sanj.
Naš čas zori kot jesenski plod.

Vsi:

Naš čas zori kot jesenski plod.

Eden:

O, bratje in sestre, za njim vsi pojdimo,
pojdimos ponosno kot kmet na polje,
ko stopa čez njve in plodne brazde!
Mar naj se teh dni kot otroci bojimo?

Vsi:

Pojdimo ponosno kot kmet na polje!

Eden:

Naš čas zori kot jesenski plod.
Prsluhniho klico, utrom sreca:
Mi z vami, vi z nami, vsi ena družina,
v bratstvu, v ljubezni in v delu edna,
v delu za dom naš, za narod, Boga!

Vsi:

Mi z vami, vi z nami, vsi ena družina,
— v delu za dom naš, za narod, Boga!

Preteklo nedelje je imela kranjska katoliška mladina v Ljudskem domu v Kranju svojo vsakoletno akademijo. Ker je bilo pričakovati, da bodo mladinsko slavje posetili številni ljubitelji našega katoliškega gibanja, se je voštvo prireditev odločilo, da program izvede na odru, ne tako kot lansko leto v dvorani. In res je bilo preteklo nedeljo prisotnih na akademiji toliko prijateljev naše mladine

iz Kranja in bližnje okolice, da so dodobra napolnili dvorano. Akademijo je poseljo precej kranjskih odličnikov, pa tudi nekdanjih bivših aktivnih telovadcev. Zastopan so bili po delegatih: ZFO z g. Hvalceto J. in razni odsek in krožki. Posebno pozornost so vzbujali s svojim posebnim jesenski telovadci z znanim Natlačonom na čelu in Tržičani.

Čeprav je prireditev z izvedbo na odru precej izgubila na svoji pestrosti, ker se niso mogle s tem izvajati najefektnije točke orodne telovadbe: drog in krogi, kot tudi vsi ostali telovadci prostih vaj niso mogli nastopiti v tistem številu kot bi sicer, je bil vsak gledalec lahko zadovoljen s programom.

Uvod v akademijo je bila pestra živa slika celokupnega nastopajočega članstva z odsekovim prapromom, medtem pa je moški zbor prosvetnega društva mogočno zapel državno himno.

Sledilo je nato v zelo naglem tempom s kratkimi pavzami 15 točk: proste obvezne vaje za leto 1940, simbolične, gimnastične vaje, orodna telovadba; kar je na vse navzoče ugodno vplivalo. Poudariti je doslednost naglega izvajanja točk, ki je značilna za mladinske prireditve, ki morajo biti viden izraz reda in discipline, kar se je tu jasno odražalo.

Člani so izvajali dokaj enotno in sproščeno obvezne proste vaje prav tako članice, mladenke, mlade in naraščaj. Vidna točka vse prireditve je bila prav gotovo kratka sodbna gimnastična vaja treh članic, ki jo je skombiniral na osnovi sodobne ritmične gimnastike br. načelnik Kermavner. To je precej težko izvajaje

jetska Rusija, ki je kmalu po zaključku svetovne vojne uvedla preko rada sistematično boljševoško kampanjo. Še mnogo bolj pa so razvili in izpopolnili radjisko propagando nemški narodni socialisti, katerih doslej v tem pogledu ni dosegel še nihče na svetu.

V svetovni vojni so bili vojujoči se narodi med seboj nepremostljivo ločeni. Med njimi je bil mogoč samo govor s puškami, topovi in bombami. Danes pa Nemec ali Francoz zavrti le gumb na sprejemniku, pa že lahko čuje kaj pravi nasprotnik onkraj Magnotjeve ali Segfriedove črte. Še več: nasprotnik se trudi, da mu v njegovem lastnem jeziku pove čim več o vseh dogodkih, ki ga zanimajo posebno pa še o tistih, katere je njegova vlada v gotovih razlogov zamolčala, ali samo delno objavila.

Z izbruhom sedanje vojne se dogaja, da se na radijskih postajah mešajo vse vrste jeziki.

Angleške postaje oddajajo v nemščini, nemške v angleščini in poljski, francoske zopet v nemščini, vse pa še v nešteti drugih govoricah. Iz Londona čuješ v klasčni nemščini najostrejšje napade na nemški režim, pa tudi slavospeve na junaštvo nemškega naroda. Zopet na drugi postaji siliš iz zvočnika noslajoči francoski glas, ki dopoveduje, da je škoda vsakega francoskega vojsaka, ki na Magnotjevi črti izpostavlja svojo kožo nemškim granatam v korist angleških lordov in kramarjev v Cytju. Namesto vselne povečke iz Pariza čuješ iz aparata znani prstni Hitlerjev glas, z danes že nekoliko zastareli in neaktualni govori, vse seveda na ploščah.

Vojna v etru pa zasleduje še en smoter. Pripravi hoče prebivalstvo nevtralnih držav, da samo ta tabor, ki po radu govori, zasluži njihovo naklonjenost in priznanje.

nje v svojih finesah, ki zahteva treniranih, oziroma talentiranih gimnastikov. Tudi Kermavnerjeva originalna gimnastična vaja je moralna zadovoljiti celo sodobnega gimnastika.

Prav gotovo pa so kot izvajalci prostih vaj najbolj uspele naše gojenke in naraščajniki s simbolično vajo „Jager pa jaga“, ki so jo izvajali ob skupinskem samospetu na tako priščen način da je bila ta točka dvakrat izvajana. Gojenke same so imele 3 samostojne točke: letošnje proste vaje s krogi; 2 simbolični vaji „Jezus blagoslovi me“ in pa „Barčica po morju plava“, ki so jih izvajale ob skupinskem samospetu na globoko občuten način.

Kot že rečeno tokrat orodna telovadba ni bila prvenstveno zanimanje iz že prej omenjenih vzrokov.

Beležiti pa je kljub temu velk napredek orodne telovadbe, predvsem na konju n. pr.: lepo izvaiani celi obrati pri odskoku na tla pri izvajanju koles itd. Pa tudi na bradlji smo videli lepa teška sodobna izvajanja, ki se ne vidijo velkokrat niti v odsekih večjih mest kot n. pr.: sredi bradlje v zakolebu skozi stegneno ročno stojo predmet — salto — naprej do stoje na tleh.

Sredi programa je imel načelnik Kermavner, ki je bil tehnični vodja akademije, na vse navzoče kratak in jedrat nagovor; označil je smoter organizacije in njene smernice oz. raje se na aktualne današnje razmere, v katerih živimo z rešom: „Zdrav duh v zdravem telesu v službi Boga in domovini!“

Akademijo je zaključila sijajna simbolična slika kot v začetku z originalnim baš za to priliko prirojenim idejnim naslovom mladinskega pokreta v besedi duhovnega vodje čg. kaplana Joža Vovka, katero je v lepi simboliki izvajalo celokupno članstvo.

Vsa prireditev je trajala približno dve uri. Pred odhodom so vsi prisotni zapeli z mladostnim zanosom himno: „Dvignite orli!“

Našim fantom in dekletom iskreno čestitamo k vsestranskemu uspehu v delu na polju mladinskega katoliškega pokreta, ki ga tako zavestno, požrtvovalno vršijo v svojem neizmernem idealizmu ter življenjskem optimizmu, kateri orisajo brazde za novo polje na ne baš mehki ledini!

Pismo finskega esperantista

Te dni je prejel s Finske naš znani kranjski esperantisti delavec g. Slabe A. značilno pismo nekega esperantista s katerim je v pismenih stikih. To pismo kaže silno moralno moč finskega naroda, ki se še sedaj v edinstvenem življenjskem optimizmu, kar ga pozna zgodovina, neomajno bojuje naprej ter sigurno veruje v zmago pravice. Obenem je poslal tudi 6 originalnih slik s finskih bojišč ki pa jih bomo no možnosti približili; v poznejših številkah. Našim čitateljem podajamo originalno pismo v prevodu. Nai si sami ustvarijo sodbo o finskem narodu, katerega imenujejo Spartance 20. stoletja.

Prevod pisma

Pariz 30. I. 1940.

Dragi somišljenik!

Posiljam Vam nekaj slik iz sedanje Finske s prošnjo, pomagajte nam! Borimo se proti veliki premoči! Toda mi bomo gotovo zmagali, ako nam bodo zunanje države pomagale, zaradi tega pomagajte nam, storite vse kar morete za Finsko!

Vaš iskreni prijatelj
Hannes Haanää
Pari Lant'nen II. Finland.

Vincencijeva družba

Občni zbor Vincencijeve družbe, V nedeljo 18. februarja ob 2. uri popoldne po litanijah se vrši v Marjanšču občni zbor Vincencijeve družbe. Ker vrši Vincencijeva družba veliko socialno nalogo na polju karitativnega delovanja, vabimo vse članice na občni zbor, da se navdušite za zvišeno delo naše družbe.

Pevovodja g. Mohor Ciril se je poslovil s kora

Na Svečanico se je poslovil s kranjskega kora g. Ciril Mohor.

Njegova markantna osebnost je pač znana po vsej Gorenjski, saj je delokrog njegovega udejstvovanja tako obširen, da je na gotovo ena najbolj znamenitih osebnosti Gorenjske.

Skoro 37 let se je udeleževal kot pevec na kranjskem cerkvenem kora. Če kot deček je pomagal s petjem svojemu očetu pri cerkvenem zboru s svojim lepim glasom, ki se mu je razvil v močnega tenora. Njegov oče je bil dolgoletni organist v Kranju in je svojega sina že od leta 1903 zaposlil na kora. Po dovršeni orglarski šoli l. 1908 pa je mladi Ciril prevzel za svojim očetom službo organista pri župni cerkvi v Kranju.

V svoji dolgoletni službi je mnogo žrtvoval za cerkveni pevski zbor, ki je bil gotovo med najodličnejšimi podeželskimi cerkvenimi zbori. Z njim je priredil tudi več lepo uspešnih cerkvenih koncertov. V tej dobi je g. Ciril, kakor ga imenuje ves Kranj, vodil tudi mnogo let društveni pevski zbor prosvetnega društva v Kranju, ki je skoro vsako leto priredil kak zelo posrečen pevski koncert. Ciril Mohor je zelo dober organizator, znal je za vsako javno potrebo hitro organizirati velik zbor iz cele kranjske dekanije, priredil je tudi nekaj močnejših pevskih nastopov po vsej dekaniji pod svojo spretno taktiko. O vseh teh pevskih prireditvah so svoj čas obširno poročali časopisi.

Nekaj časa po vojni je g. Mohor poučeval petje tudi na kranjski gimnaziji.

Toda g. Ciril se ni udeleževal samo kot organist in pevovodja, posvetil se je tudi druge-

mu javnemu delu, ki ga je končno tako zaposlilo, da ni zmogel več vsega dela. Ves čas po vojni vodi Hranilnico in posojilnico v Kranju, ki je pod njegovim ravnanstvom zrastle v enega največjih podeželskih denarnih zavodov. V prostem času rad začne puško na rame in odide v prosto naravo, kjer je imel še pred leti najboljše lovišče v najemu in še danes kaj rad strelja divjad po lepem besniškem lovšču. Kot odličnega lovca so ga pred leti izvolili gorenjski lovci za predsednika lovskemu društvu za vso Gorenjsko, kar mu da nemalo posla. L. 1938 pa so mu na obnem zboru Tiskovnega društva v Kranju naprtili še predsedstvo tega podjetja. Upravni posli v hranilnici so se zadnja leta zelo namnožili. Tiskovno društvo zahteva tudi toliko dela, da končno g. Ciril ni več zmogel vseh poslov in je radi tega koncem l. 1939 zaprosil cerkveno predstojništvo župne cerkve v Kranju, da naj bi ga razrešilo službe organista in pevovodje pri župni cerkvi.

Tako se po 36 letnem udejstvovanju kot pevec na kora in po 32 letnem službovanju kot organist poslavlja g. Ciril s kranjskega kora, preobložen z delom na drugih poljih. Mislimo, da v vsej zgodovini kranjske župnije še ni bilo moža, ki bi bil posvetil toliko let svojega življenja kora in petju kranjske župnije. Cerkveno predstojništvo se mu je iskreno zahvalilo za njegov ves dolgoletni trud in vse obile žrtve za cerkveno petje, v hvaležnosti ga bodo ohranili pa tudi vsi farani, ki so vedno upoštevali njegovo točnost na kora in njegovo veliko požrtvovalnost za cerkveno petje.

ji v Holandiji in Nemčiji, kjer je tudi sijajno dovršil svojo vlogo v glasbenem filmu pr: "Ufi" v Berlinu "Ljudje brez maske".

Naš domači koncertni pevec tenorist, kateri je imel doslej že več uspešnih koncertov širom domovine in v inozemstvu, bo tudi s tem kon-

certom uspel in je radi tega proročljivo, da se vstopnice že v naprej rezervirajo. Predprodaja v glavni trafiki Perne v Trzinu. Pri klavirju ga spremlja g. Planinšek. Tudi gospod Skrbinšek je znan naši javnosti.

Gospodinjki tečaj v Naklem

Prvega decembra lanskega leta se je pričel v okvirju Prosvetnega društva desettedenski gospodinjki tečaj. Vodi ga poleg drugih predavateljev pod nadzorstvom ženske Eršćanske zveze strokovna učiteljica gđe. Milica Svec, absolventka dr. Krekove gospodinjisk šole v Ljubljani. Udeležuje se tečaja 11 deklet in kmečkih domov čez dan in zvečer 11 tovarniških delavk in njim podobnih uslužbenk.

Za zaključek tečaja so sklenila dekleta, da priredijo v nedeljo 18. februarja vsebinsko le-

po igro, ki jo je spisal znani profesor Janko Mlakar: "Tri matere" in 25. februarja ponovitev igre ob enem z razstavo izvršenih del v kuharski umetnosti, švanju in vzenju igra bo obakrat popoldne ob 3. uri v "Stara šoli"; razstava pa ves dan 15. februarja v župnišču.

Upamo, da bodo domači, kakor tudi sosednji farani s številnim obiskom igre in razstave nagradili pridnost in idealno stremljenje poživljavalnih deklet, za kar so tem potom tudi vsi lepo vabljeni.

Sadjarstvo in vrt. društvo v Besnici ustanovljeno

V nedeljo 28. januarja se je vršil v cerkveni dvorani v Zg. Besnici ustanovni občni zbor sadjarskega in vrtnarskega društva, katerega se je udeležilo kljub visokemu snegu in slabim potem precejšnje število umnih sadjarjev.

G. Skulj, tajnik sadjarskega in vrtnarskega društva iz Ljubljane in referent za sadjarstvo iz Kranja, sta v svojih strokovnih govorih podala obširna poročila in navodila za sadjarstvo in vrtnarstvo, kar so udeleženci vzeli z velikim odobravanjem na znanje.

V novo nastalo društvo se je takoj vpisalo

okrog 30 vnetih sadjarjev in pristopajo še vedno novi člani.

Odbor pa je sestavljen sledeče: Predsednik Udir Jože iz Sp. Besnice; podpred. Bogdan Jožef iz Zg. Besnice; blagajnik Šnk Jožef iz Sp. Besnice; tajnik Tomažević Anton, iz Zg. Besnice, ter še nekaj odbornikov.

Vsak član bo dobival strokovni list "Sadjar in vrtnar", v katerem bo našel mnogo poučnega čtiva. Zeleti je, da bi v imenovano društvo pristopilo čim več sadjarjev.

Izravnava cen sladkorju v vsej državi

Izdana je uredba prodajne centrale za sladkor, da se osnovni tovarniški ceni za vagonске količine dodaje povprečna tovarnina po 0,45 dinarja za en kilogram, to pa za kraje na sedežu sladkornih tovarn, kakor za najbolj oddaljene kraje v državi. Sladkorna prodajna centrala bo odredila ceno sladkorju za vsak kraj v državi, pa bo obveščala finančno kontrolo o tej ceni, to pa zaradi nadzora. Finančna kontrola bo gledala na to, da bo vsak trgovec imel v trgovini cenik za sladkor. Sladkorna centrala bo postopala proti trgovcem, ki

bi prodajali sladkor dražje nego po ceniku in bo odvzela trgovcu pravico prodaje sladkorja, če bi se pregrešil proti odobrenem ceniku.

Slikarska razstava

Citatelje "Gorenjca" opozarjamo na razstavo poznanege hrvaškega akademskega slikarja Mirka Uzorinaca, ki kot prvi Hrvat v Kranju razstavlja svoja najlepša dela tako: akvarele, oljnatе slike in portrete. Razstava se vrši v klubski sobi hotela "Evrope" II. nad. in bo trajala še do nedelje.

Vokalni in recitacijski večer v Trzinu

V torek, dne 20. februarja se vrši v dvorani na "Skali" v Trzinu vokalni in recitacijski večer, kjer nastopita znana umetnika: operni in koncertni pevec Slavko Lukman ter član narodnega gledališča v Ljubljani g. Milan Skrbinšek.

Sodeč po vsebini programa bo prireditelj jako pestra, za kar nam jamči že ime priljubljene tenorista Slavka Lukmana, kateri je

bil že ob vsakem nastopu deležen laskavih ocen. Dr. E. B. piše o njegovem koncertu sledeče: Njegov glasovni material je nenavadno lep. Tekoč, mehak tenor, katerega timber spominja na glas Riharda Tauberja in katerega močno zgrajena srednja lega je zelo zvočna ter omogoča umetniku tehnično na znatni višini stoječo reprodukcijo zapetih pesmi in arj. Posebno uspešni so bili njegovi nastopi na turne-

Jože Herfort:

CRNE DUŠE

Sonce se je toplo upiralo v golo reber, kako ti je tak spomin prijeten v žmških dneh, globoko v globeli je šumela voda, nekje je vabil zvon k pozni maši, bila je lepa sončna nedelja. S tovarišem sva obirala prisojne in odsojne rebri — lovila sva zajce. Jaz sem zapiral vrhne oziroma zgornje prelaze, tovariš doline, vmes pa je opravljal svoje delo pes, moj brak Pik. Iz doline so jeli prihajati ljudje od maše in vsak je lezel na svoj grič, kjer je stala njegova domačija. Proti meni sta počasi krevsali dve mamici glasno govoreč in obrekujoč vso faro. Pobožno sem poslušal meni ne namenjeno pridigo, ko je nedeljsko tišino zmotil pasji lajež, Pik je spodil zajca. Z nški sta za hip obstali in se zazrli v dolino. Ta hip pa je tudi že počil strel in zajec je ubral po rebri proti meni. Lagodno in počasi je škakal po poti, ženski sta med tem spet jeli s svojim jezicnim poslom in spešili korake proti meni. Zajec je priteklo do ženski, postavil možička in nekaj hipov premišljeval, nato pa ženski enostavno prehitel. Dolgokrklki sta zavreščali, zajec pa ni teka prav nič pospešil, pač pa je po nekaj skokih padel in jel otepati z vsemi štirimi — tovariš ga je zastrelil.

Sedaj pa dragi bralec le urno naperi svojo filmsko kamero na niz dogodkov, katere bom pred teboj razvijal, zakaj, komaj boš sledil njihovi naglici in srelovitosti. Si pripravil kamero? Ze držiš ročico? Zdaj!

Ženski sta umolknila, oči so se jima poblisnile, urno sta se ozrli okoli sebe, se spogledali in v hipu obe planili proti zajčji pari. Skoro v istem hipu sta obe zagrabili malega mrlička in ga jeli vleči, prav kot delajo mlada ščeneta s cunjami.

Cez hip sta spustili zajca in se spoprijeli, pa najbrž samo za šalo, sledil je uren sporazum. Debelejša in zajetnejša je pobrala zajca in ga skrila — pod krilo. Hip nato sem stopil izza brinjevega grma, ki je rasel v oni pušči in voščil obema "damama" dober dan. Ena je malo zagodrnjala, ona z zajcem se je pa obrnila proč. Hoteli sta iti mirno in enostavno — mimo!

Zavzel sem resen stav in dejal: „Mati, kaj imate pa pod krilom?“

— Prasec, kaj sprašuješ!“ sta mi odpeli v dvospevu.

„No, pa me le zanima!“ sem vztrajal.

— Star si zadosti, že veš!“ mi je zabrusila ona zajetna.

„Mati, zlepal če ne, bo žandar krilo dvignil!“ To je pomagalo. Prijela se je za pas in zajec je padel od nje.

— Na, hudir, tu ga imaš! Mrha požrešna!“

„Ej, mati, le kdo je bolj požrešen!“ In že sta mi zginili za ovinkom, rdeči kot kuhan rak.

Po logih in tokavah je pel lovski rog, pel vse od Ljubljane, ki se je sramežljivo zavijala v megleni plašč, pa gori do meje naše lepe domovine. Če vsi slave svetega Huberta in sv. Evtahija, počemu ga ne bi pa še jaz? Lep dan je bil in res sem šel. Sam, brez družbe. Kadar se mi zahoče lepote božje narave, tedaj grem vedno sam in le tedaj sem vesel, zadovoljen in srečen.

Ker pa sem lovil s psom, sem vzel na dnino tudi logarja-čuvaja Krivodušnika. Izdajalsko ime! Krivodušnik, lump, tat, prebrisaneč, pretepač, žganjepivec — črna duša!

Zgubil se mi je z vidika i pes i on in dolgo sem vztrajal na stojišču sam. Kar je v grani zalajal pes in tudi počilo je že in spet je bilo vse tiho. Čez hip, ki je trajal pol ure, se je oglašil tik pod menoj lovski rog in prikazal se je Krivoduška k s psom. — „Kaj stestreljali?“ sem ga pobaral. „Zajcal!“ je bil kratek odgovor. — „In kje ga imate?“

— „Zgrešil sem ga in ker je šel čez mejo, sem psa privezal.“

Kaj malo sem bil zadovoljen z odgovorom, pa kaj sem hotel! Šel sem domov brez plena. Čez mesec dni sem zvedel, da je tedaj ustrelil srnjaka in ga obesil v smreko.. Mož vreden svojega imena.

Gorski Lojz, moj najboljši čuvaj mi je nenadoma odpovedal službo. Z nasprotno strani so nanj streljali divji lovci in ker ni varen življenjeja, mi odpoveduje službo! Potolažil sem ga in dejal, da bom zaveščino uredil z orožniki. Zaveščina pa je bila res zaveščina in se je vlekla dolgo, vsaj tako dolgo kot povest o jari kači in o steklem polžu.

Krivodušniku sem odpovedal pred mesecem dni službo, poleg srnjaka, ki ga je obesil v smreko, je ustrelil še divjega prašiča in ker te divjačine ni našel na lovski karti, je enostavno molčal in pujska obesil v dim. Orožniki so mu vzeli puško, prišel je k meni ves ponižen s prošnjo, naj bi jaz govoril pri orožnikih zani, da bi dobil puško spet nazaj. Da ne bo nič, je bilo moje končno mnenje. „Že prav, mi je zabrusil, saj imam še denar in puške tudi še prodajajo!“

Urno je pobiral kosti svojega rojstva, predstavljene z nerodnimi nogami, zakaj, že je letel

skozi vrati in njegova palica s suknjičem za njim.

Izročil sem ga orožnikom s kaj toplim priporočilom, da bi se mu ne bi kaj zgodilo, zakaj črna duša v črnem telesu!

Cez štirinajst dni je zginil moj najboljši pes, ni ga hotelo biti nazaj ne zlepa, ne zgrda. Ko me je pa pot hote zanesla mimo raztrgane Krivodušnikove bajte, me je pes najprej pozdravil! Naznanil ga nisem, le to sem mu dejal, naj se pazi, ker mera bo vsak čas zvrha polna!

Logarju Lojzu in bratu njegovemu Tonetu sem naročil, naj odstrelita dve ali tri srne. Sama nista mogla, oziroma hotela napraviti pogona, pa sta povabila — Krivodušnika in še enega mojih tihih sozakupnikov lovišča, za katerega pa jaz žal za mene in k sreči zanj nisem vedel. Ustrelili so tri srne, da prekinem tok dogodka, Krivodušnik se je obotavljal in obotavljaj, češ, žandarji so mi vzeli puško, z bezgovko pa ne morem iti na srne. Tone ga je pogledal po strani in dejal: „Mar misliš, da ti verjamem? Saj bo vse v redu, le pridi.“ In res je prišel ter sam oložil na dlako dve od onih treh padlih srn. Sedaj je predlagal čudno srednjo pot: „Ti, Tone in Lojz, pametna sta, kaj bo oni s tremi srnami! Eno njemu, eno vama in eno nama, pa bo še najbolj prav.“ Tone je ugovarjal in klet, da bo naznanil, pa tudi ne bi pomagalo, da se nista v tem hipu pokazala tik za Krivodušnikom — dva orožnika! „Stoj in puško doli!“ Ubogi Lojz, že itak po naravi bolj boječ je pozabil, da je moj čuvaj in je mirno položil puško na tla in v strahu dvignil tresoč se roki. Isto je napravil Tone, le onadva sta jo hotela pobrisati, pa nista tega še do konca premislila, ko ju je že prijala trda orožniška pest. zakaj, oko postave je videlo, kaj sta nameravala. Lojz in Tone sta pokazala papirje in sta šla s srnami, Krivodušnik s tovarišem pa je šel z orožniki, zakaj nova orožnika ga tudi še nista poznala. Kratka povest, dolga reč s še daljšim ozadjem. Isti dan, kot sem pisal Lojzu za srne, sem pisal tudi orožnikom in izrazil željo, kam naj gredo na določen dan. Pravtako pa sem pisal Lojzu, mojemu nič hudega slutečemu lovskemu čuvaju, da busta s Tonetom sama težko kaj opravila in da naj vzame še Krivodušnika ali pa še koga!

Neumno zamišljena past je uspela in Krivodušnik je šel za štirinajst dni na ričet, pa še ob skoro novo puško je prišel. Podobno se je zgodilo z njegovim tovarišem.

Drugi dan, čim sta prišla iz zapora, sta šla na strežo in na prežo — naj bo Lojz ali Tone. Prišel je Lojz z oslom in nanj sta odprla ogenj iz vojaških pušk, streljala pa sta na pet do šeststo metrov in ga k sreči zgrešila.

Lojz bi se pridušil, da sta bila onadva, pa si ni hotel otežiti vešč z grehom, zakaj prepobozen je in je raje odpovedal službo, katero pa je po kratkem pregovarjanju spet sprejel, zakaj Tone, ki je imel več lovške krvi v sebi, se je one čase ženil, oženil in odšel od doma.

Statistika kranjske dekanije

Številke so sicer mrtve, toda mnogo povedo! Tudi številke iz statistike kranjske dekanije so kaj zgovorne.

Glede rojstev je kranjska dekanija že padla pod normalne mere. Normalno bi moralo biti rojenih kakih 30 otrok na en tisoč prebivalcev, dejansko pa je rojenih le nekaj čez 25 otrok. Tako se tudi v kranjski dekaniji kaže, da slovenski narod ne raste tako, kakor bi moral. To je zelo, zelo resna stran življenja našega naroda. Nkakor ne moremo reči, da so tega krive socialne razmere. Mislimo, da je malo okrajev v naši državi, kjer bi bile gospodarske razmere kaj boljše, kakor so v kranjskem okraju. Najboljša župnija v tem oziru je bila lansko leto Lom nad Tržičem, nato pridejo Preddvor, Kovor, Senčur. V Lomu je bilo toliko rojstev, da bi prišlo na en tisoč prebivalcev 36 z belk.

Glede števila nezakonskih otrok bi bilo pomniti, da bi bilo napačno sklepati iz velikega števila nezakonskih otrok, na nizko stopnjo morale. One nezakonske matere, ki prine-

sejo otroka h krsti, so pač to kol poštene, da sprejmejo na se otrokovo breme. Koliko pa jih je, ki se z morijo otrejajo tega bremena. Ta skrita stran naše statistike je najbolj žalosten list življenja našega naroda...

Mrliške knjige kažejo, da pri nas higena stoji na precej visoki stopnji, ker je mrlitev sorazmerno malo. Najbolj so umrli v pretečenem letu župljani v Velesovem, v Goričah, Lomu in Zapogah.

Porok je bilo prilično precej. Najbolj veselo so se ženili v Lomu in v Smartinu pri Kranju, nato pa pridejo Besnica, Kranj in Senčur glede števila porok. V kmečkih farah je mnogo manj porok, kakor v delavskih okrajih, za to imajo kmečke župnije sorazmerno malo rojstev... Kmečki gospodarji preveč starajo svoje snove!

Prav zadovoljiva pa je statistika glede števila sv. obhajil. Tu prednjači Velesovo, kjer pa pride v poštev tudi to, da prihajajo tja romarji od blizu in daleč. Najboljše bodo v tem oziru pač župnije Naklo, Kovor in Predoslje.

Statistika za leto 1939 rojstev, smrti, porok in sv. obhajil za kranjsko dekanijo

Ime župnije	Število ljudi	Številni doma	Boj. drugod	Štupaj	% za tisoč	Nezakonski	Umrli doma	Priljubljeni od drugod	Štupaj	% za tisoč	Oblaceni	Poroki	Poroki s delegacijo	Štupaj	% za tisoč	sv. obhajil	Na osebo	
Besnica	561	13	1	14	25	—	6	1	7	12	6	4	2	6	11	3800	7	
Cerklje	3736	82	11	93	25	2	52	5	57	15	39	22	—	22	6	56200	16	
Duplje	700	13	3	16	23	1	6	—	6	9	8	3	—	3	4	827	12	
Goriče	456	9	—	9	20	—	8	—	8	18	6	4	—	4	9	4389	10	
Kokra	460	7	—	7	15	—	5	—	5	11	4	—	—	—	—	3050	6	
Kovor	850	27	1	28	33	—	10	—	10	12	14	7	—	7	8	17400	20	
Kranj	700	148	49	177	25	9	61	2	63	127	64	15	79	11	11	265	16	
Križe	2120	39	5	44	21	1	5	—	5	25	21	12	—	12	7	21660	11	
Lom	420	16	—	16	36	2	8	—	8	18	8	6	—	6	14	8200	18	
Mavčiče	874	17	2	19	22	—	13	—	13	16	7	2	—	2	2	950	11	
Naklo	1259	18	10	28	22	—	15	—	15	16	10	1	—	1	11	26900	21	
Podbrezje	908	16	—	16	18	3	3	—	3	3	10	5	—	5	1	6	8785	10
Preddvor	143	47	1	48	34	4	22	—	22	15	16	11	—	11	8	14048	10	
Smednik	180	50	1	61	28	2	24	—	24	13	23	9	—	9	5	36000	20	
Smladnik	2135	45	16	51	30	5	27	—	27	14	21	12	—	12	6	23200	11	
Senčur	3758	98	4	102	31	6	49	3	52	15	51	33	6	39	11	4870	15	
Smartin	6000	143	15	156	26	14	56	—	56	9	101	8	—	8	16	30000	5	
Št. Urška gora	360	9	—	9	25	1	4	—	4	11	2	—	—	—	—	4500	13	
Trboje	356	7	1	8	22	—	4	—	4	11	3	2	—	2	6	615	19	
Trstenik	560	13	—	13	23	2	4	—	4	7	5	4	—	4	5	2560	11	
Tržič	5002	04	10	114	23	10	48	2	50	10	64	46	—	46	9	7375	1	
Velesovo	620	11	—	11	18	1	11	—	11	12	19	7	—	7	3	14140	23	
Zapoge	283	1	—	1	23	—	4	—	4	5	8	2	—	2	7	2100	—	
Jezerško	700	18	3	21	30	8	2	—	2	3	8	7	—	7	10	3084	4	
Skupaj	41767	956	112	1068	25	73	496	19	515	123	572	352	28	380	9	547007	13	

Rojnih 25,5‰
Umrlih 12,3‰
Porocenih 9‰

Nezakonskih 1,7‰
Brez poroke 1.) Kokra 2.) Št. Urška gora.
Brez nezakonskih 1.) Besnica 2.) Goriče 3.) Kokra
4.) Naklo 5.) Trboje 6.) Zapoge

Pregled župnij v dekaniji Kranj po redu v ‰

Štev.	Rojstev	%	Štev.	Smrti	%	Štev.	Porok	%	Štev.	Sv. obhajil	Na osebo
1	Lom	36	1	Križe	5	1	Lom	14	1	Velesovo	23
2	Preddvor	34	2	Velesovo	19	2	Smartin	14	2	Naklo	21
3	Kovor	33	3	Goriče	18	3	Besnica	11	3	Kovor	20
4	Senčur	31	4	Lom	18	4	Kranj	11	4	Predoslje	20
5	Smednik	30	5	Zapoge	18	5	Senčur	11	5	Trboje	19
6	Jezerško	30	6	Mavčiče	16	6	Jezerško	10	6	Lom	18
7	Predoslje	28	7	Cerklje	15	7	Goriče	9	7	Cerklje	16
8	Smartin	26	8	Preddvor	15	8	Naklo	9	8	Kranj	16
9	Besnica	25	9	Senčur	1	9	Trstenik	9	9	Senčur	15
10	Cerklje	5	10	Smednik	14	10	Tržič	9	10	Tržič	15
11	Kranj	25	11	Naklo	13	11	Kovor	8	11	Št. Urška gora	13
12	Št. Urška gora	25	12	Predoslje	13	12	Preddvor	8	12	Duplje	11
13	Duplje	23	13	Besnica	1	13	Križe	7	13	Križe	11
14	Trstenik	23	14	Kovor	12	14	Podbrezje	7	14	Mavčiče	11
15	Tržič	23	15	Kokra	11	15	Zapoge	7	15	Smednik	11
16	Zapoge	23	16	Št. Urška gora	11	16	Cerklje	6	16	Goriče	10
17	Mavčiče	22	17	Trboje	11	17	Smednik	6	17	Podbrezje	10
18	Naklo	22	18	Tržič	10	18	Trboje	6	18	Preddvor	10
19	Trboje	22	19	Duplje	9	19	Predoslje	5	19	Besnica	7
20	Križe	21	20	Kranj	9	20	Velesovo	5	20	Kokra	7
21	Goriče	20	21	Smartin	9	21	Duplje	4	21	Kokra	6
22	Podbrezje	18	22	Trstenik	7	22	Mavčiče	2	22	Smartin	5
23	Velesovo	18	23	Trboje	3	23	Kokra	—	23	Jezerško	4
24	Kokra	15	24	Podbrezje	3	24	Št. Urška gora	—	24	Trstenik	2

Nezakonski: Smartin 14, Tržič 10, Kranj 9, Jezerško 8, Senčur 6, Smednik 5, Preddvor 4, Trboje 3. — Po 2: Lom, Cerklje, Predoslje in Trstenik. — Po 1: Duplje, Kovor, Križe, Mavčiče, Št. Urška gora, Velesovo.

Opomba: * Križe ima radi tega toliko mrlitev, ker so tu vsteti vsi mrliči zdravilišča Golnik.

Delavski obzornik

Volitve obratnih zaupnikov

Razpisane so volitve obratnih zaupnikov za leto 1940. Med delavstvom vlada za te volitve veliko zanimanje.

Vse delavske strokovne organizacije se pripravljajo na veliko borbo. Organizacija ZZZD ptoek priprav za te volitve spremlja z velikim zanimanjem, ker hoče to pot zvojevati še lepšo zmago kot v lanskem letu. Omeniti moramo, da naša organizacija raste iz dneva v dan, med delavstvom uživa ugled in priznanje.

Napram vodstvu drugih strokovnih organizacij pa vlada med delavstvom nezaupljivost, mrznja in brezbriznost. To pa ravno zato, ker so delavstvo voditelji puščali v nemar in so ga poznali samo ob času volitev ali štrajkov.

Naša organizacija pa hoče le s smotrnim delom iti delavstvu v vsakem pogledu na roko. Organizacija se zaveda, da je delavstvo potrebno tudi strokovne izobrazbe, zato mu z različnimi sestanki prikazuje pravilo in uspešno postopanje pri reševanju delavskih vprašanj. Tako more delati le organizacija, ki zhaaja iz ljudstva, to je slovenskega naroda, ki mu želi dobro. Nasprotniki pa so bili vajeni delavstvo zalagati z demagoškimi frazami, ga ob vsaki malenkostni priliki priliki voditi v oster razred, boj ali stavko. Zato smo prepričani, da bomo pri letošnjih volitvah obratnih zaupnikov želi primeren uspeh, na kar bomo z dejanskimi ukrepi skušali edlavstvu pomagati še do nadaljnjih izboljšanj v delavskem vprašanju.

Doslje je za volitve obratnih zaupnikov v tovarni „Jugočeška“ vložila kandidato listo edino organizacija ZZZD. To dejstvo namreč iz haja iz vzroka, ker do določenega termina ni bilo videti nobene druge liste in so se šele po preteku zakonitega roka začeli posveti med vseni ostalimi nasprotnimi organizacijami za

skupno akcijo pri teh volitvah. Mi se bomo z vso deslednostjo zanimali za nadaljni potek tega postopanja. Vse delavstvo pa opozarjamo, da že iz tega primera spozna, v koliko se zanje briga vodstvo ostalih političnih barv in v koliko se resno zanima za dobrobit delavstva.

TEDENSKE NOVICE

KRANJ

V. Prosvetni večer Prosvetnega društva Kranj se bo vršil v črtek, dne 22. februarja ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu, na katerem bo imel dr. Joža Herfort znan mivno skoptično predavanje: „S puško in kamero ob dalmatinski obali“.

Člani in prijatelji društva naj se tega predavanja polnoštevilno udeležijo.

Ponovno opozarjamo na igro: „Praznik evetnih česenj“, ki prikazuje prizore iz življenja in zgodovine japonske dežele. Igra se uprizori v soboto 17. februarja ob 8. uri zvečer in v nedeljo 18. februarja ob 4. uri popoldne.

Zahvala, Podpisani dr. Globočnik E. Edvard se tem potom najpristneje zahvaljuje za vse ustmene in številne pisemne izraze iskrenega sožalja, katere sem prejel ob smrti svoje drage žene. Vsem Bog plačaj!

dr. E. Globočnik.

Smučarje tekmovalce in vse, ki se nameravajo udeležiti okolišnih tekem, ki bodo v nedeljo v Preddvoru, opozarja vodstvo tekem na točnost pri prijavah in udeležbi, da ne delate nepotrebnih težav tehničnemu osebju!

Vodstvo.

Občni zbor krajevne MJRZ se vrši v sredo 21. t. m. ob 8. uri zvečer v pisarniški prostorih hotela „Jelen“. Udeležba za članstvo obvezna!

Fantje! V torek sestanek F. O. v knjižnici. Pridite polnoštevilno! Bog živil!

Občni zbor Slovensko planinsko društvo Kranj bo imelo svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom, dne 22. februarja 1940 ob 20 uri v bivši kavarni Narodnega doma v Kranju.

Ker so zadnji čas uradovi zdravniki zelo obremenjeni z zdravniškimi obiski, se prosijo vse člane OUZZD, da kadar potrebujejo za sebe ali svoje zdravnika na svoj dom, naj posamezne zdravniške kličejo najkasneje do 14. ure. Kasneje pa le v nujnih, neodložljivih slučajih. Če ob času vpklica zdravnik ordinira v uradovem ambulatoriju, naj se ga tam kličijo, sicer pa na zdravniškem domu.

Specialna in strokovna trgovina moških klobukov HINKO - KRANJ poleg farne cerkve je prejela te dni novo velikonočno in poletno pošiljko klobukov. Največja izbira na Gorenjskem!

Lahko-atelete Kranja in okolice opozarjamo, da je bil gimnastični večer pretekli petek vsled tehničnih zaprek odpovedan in naj se oni atleti, novinci teh večerov, kateri so prišli na gimnastiško baš ta večer, lahko redno udeležujejo gimnastike vsako sredo in petek od poli 8. ure zvečer do poli 10. ure v telovadnici nove ljudske šole v Kranju. Pridite vsi s mpatizerji atletike brez kakih predsodkov, sami se boste prepričali o lojalnosti lahko-ateletov. Vhod iz Komenske ceste. Zvonite pri vohodu, ker so vrata sicer zaprta! — Vodstvo.

Uradne ure v pisarni ZZZD v Kranju.

Vsemu članstvu sporočamo, da bo obšles redno poslovala pisarna organizacije ZZZD v Kranju v prostorih hotela „Jelen“ n bodo uradne ure vsak dan razen nedelj in praznikov takole: dopoldne od 10 — 12, popoldne od 3 — 6. Prosimo, da člani upoštevajo uradni čas in le v tem času iščejo v pisarni potrebnih informacij. V popoldanskih urah bo na raspolago tudi kak član odbora.

JAVNA ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujeva Jug. zav. banki „SLAVIJI“ v Ljubljani za njeno nadvse kulantno ocenitev škode, ki sva jo utrpeli dne 17. XII. 1939, vsled vlomske tatvine v najinem skladišču ter jo vsakomur najtoplejše priporočava.

Spenko Marija in Pavla Kranj, Jenkova 9

GORICE

Himen. V ponedeljek se je poslovil od našaš sotrudnik gospod Miha Stare. Poročil se je z gospod. eno Angelco Poharjevo iz Leš. Mlademu paru želimo obilo sreče.

PREDDVOR

„Ben-Hur“. Prosvetno društvo nam je zaigralo na Svečnico in naslednjo nedeljo zgodovinsko igro „Ben Hur“. Pohvaliti moramo igralce, da so se potrudili s svojimi vlogami. Le ženske so govorle pretho, da jih zadaj ništno razumeli. Mnogo so pripomogle k uspehu lepe obleke in lepa scenerija. Omenimo še, da se je obakrat predstava prčela s skoraj tritetrurno zamudo. Pričakujemo kmalu spet kaj. „Zamrznil“ je avtobusni promet Kranj — Jezerško, ki že dalj časa ne vozi. Prizadeti so posebno šolarji, ki hodijo v Kranj, k morajo hoditi peš. Naj oblast že vendar uvidi, kako

nujno nam je potrebna avtobusna zveza iz Preddvora čez Belo in Kokro v Kranj. Tu bi avtobus nemoteno lahko vozil vso zimo.

V Preddvoru je umrla g. Marija Arh p. d. Koširka.

TRŽIČ

32. redni občni zbor podružnice Slovenskega planinskega društva v Tržiču se vrši v soboto, dne 17. 2. 1940 ob poli 8. uri zvečer v restavraciji „Jelenc“ (v kleti). Dnevni red je radi odločitve o gradnji kočice pod Storzčičem izredno važen; zato naj se ga člani v obilnem številu udeležijo.

„Wiljem Tell“ je naslov prekrasni drami v 5 dejanjih n 10 slikah, ki bo v nedeljo 18. februarja ob 8. uri zvečer v „Našem domu“.

Dejanje se vrši okrog leta 1300, za časa švicarskih osvobodilnih bojev.

Sportni klub „Ljubelj“ v Tržiču ima 18 t. m. ob 10. uri v hotelu „Pošta“ svoj redni letni občni zbor, na katerega vabi vse člane in prijatelje. Za aktivne člane je udeležba obvezna. Odbor.

TRKIJE

Kmečko-prosvetni tečaj, ki se vrši vsak terek in četrtek zvečer, obiskuje nenavadno velko množico fantov. Na dnevnem redu so predavanja iz gospodarstva zdravstva in perča vprašanja današnjega časa. Fantje in možje! Vsak terek in četrtek zvečer v Dom!

Letošnjo zimo gre divjačina izredno trdo. Lovci najbrž ne skrbje dovolj za ubogo lačno zveriad. Zajci so naredili izredno veliko škodo, zlasti na mladem drevju. Ker je divjačina last lovskega zakupnika — tako menda pravijo lovci — upravičeno pričakujemo, da bodo lovski zakupniki rade volje plačali od divjačine novozročno škodo.

Vsem sovražnikom in prijateljem vina sporočamo, da je bil na pustni ponedeljek ukraden sredi Cerkli sodček s 15 l vina; enim v strašno jezo, drugim v veliko žalostno veselje. O pustni čas, t čas presneti! Kakšno bo konec te žalosti in tega veselja, bomo že sporočili.

VODICE

Farni sestanek. V nedeljo 11. februarja smo imeli prvi farni sestanek. Predaval je g. svetnik Puhar iz Ljubljane. Polna dvorana in zanimanje, katero so pokazali ljudje, je pričalo, da je bil govornik dober. Predavanje se je nanašalo na najbolj pereče vprašanje slovenskega naroda, to je na pijančevanje. Naša želja je, da pride g. svetnik k nam še večkrat predavati.

Igra. V nedeljo 18. februarja prired Fanovski odsek Vodice igro: „Krvava Spanija“, ki kaže delovanje komunistov nazorneje, kakor najbolj izrpnna predavanja. Zato v nedeljo vsi v naš dom.

ŠKOFJA LOKA

Opozarjamo vse ljubitelje in čitatelje naše lista v Škofji Lok in okolici, da ima kolportarža še nekaj izvodov jubelne številke na razpolago. Obenem pa povemu, da se

Gospodarstvo

Ukinitev carine na jedilno olje

Dne 25. I. 1940 je izdalo m. n. financ uredbo, ki oprošča oljarske zadruge plačila uvozne carine in vseh ostalih državnih in samoupravnih davščin ter taks, ki se plačujejo na carinarnah na stroje, aparate, ki se uvažajo za proizvodnjo jedilnega olja in to pod pogoji, ki bodo šele predpisani.

V Slovenijo se uvažajo zelo veliko jedilnega olja iz Hrvaške, kar znači, da tovrstne industrije v Sloveniji ni.

Uvoz inozemskega jedilnega olja je v zadnjih letih stalno padal in je skoraj popolnoma prenehal zaradi razvoja domačih tvornic olivnega olja. K temu je pripomogla carinska zaščita (50 zl. dinarjev na 100 kg). Treba je razlikovati tri panoge te produkcije: a) proizvodnjo olivnega olja; b) produkcijo jedilnega olja iz raznih oljnatih rastlin; c) proizvodnjo lanega olja za frnež in drugih industrijskih olj. Oljnatne rastline so v glavnem ogrščica, mak, bučna zrna, sezama in arašida.

Prodaja vina in žganja v zaprtih steklenicah

Vsled opozoritve ministrstva financ se obvešča vse one trgovce, ki imajo odobritev, da smejo prodajati (ne točiti) vino in žganje iz svojih trgovin, da ne smejo nobene steklenice z vinom ali žganjem napolniti sami. Ti smejo prodajati samo v trgovsko običajno zaprtih steklenicah, napolnjenih na tuj račun in tujo odgovornost. Vse take trgovce ki bi sami polnili steklenice z vinom ali žganjem, bomo preganjali po določbah tar. post. 62 zakona o taksah kot točile, če pa ne bo dokaza, da je državna ali občinska trošarina plačana, pa še kot tihotapce. Kako morajo biti steklenice zaprte, da se smatrajo kot trgovsko običajno zaprte, je točno predpisano v čl. 4 tovarinskega pravilnika. Zato naj nčje ne tvega.

Glavni oddelek finančne kontrole v Kranju.

Razglas

Prijava motornih vozil za leto 1940.

Predstojništvo mestne policije v Kranju poziva lastnike motornih vozil, da prijavijo svoja vozila za leto 1940.

Pri letošnji registraciji motornih vozil se mora plačati davščina za državni cestni sklad, ki se plačuje letno in sicer:

- a) od potniškega avtomobila din 200.—,
- b) od motokla din 50.—,
- c) od motocikla s pr kolicom din 75.—.

(Sl. list kos 55 z dne 9. VII. 1938.)

Lastniki tovornih avtomobilov in avtobusov pa morajo plačati državni cestni sklad pri davčni upravi v Kranju.

Prijavna taksa v smislu čl. 100 Zakona o taksah ostane ista kot doslej in sicer:

- a) za avtomobile državni kolek din 100.—,

b) za motocikle državni kolek din 50.—. Banovska trošarina na pnevmatke so bo letos plačevala po položnicah in ostane ista kot dosledaj.

Lastnikom motornih vozil, ki bodo zadostili vsem davščinam, bo tukaj predstojništvo takoj ob registraciji vozila dodelilo nove tablice za leto 1940.

Stranka izpolni prijavo v vseh rubrikah, priloži isti vse potrebne dokumente, ter isto nato predloži tukaj predstojništvu, nakar se stranki potrdi prejem prijave in davščine v prometni knjižici.

Prijava biciklov v letu 1940.

Predstojništvo mestne policije v Kranju poziva lastnike biciklov, ki stauujejo v območju občine Kranj in Stražišče, da prijavijo iste za letos 1940. pri predstojništvu mestne policije v Kranju.

Pri letošnji registraciji biciklov se mora plačati din 10.— za državni cestni sklad. (Služb. list 55 z dne 9. 3. 1938.)

Za prijavo biciklov je uporabiti izključno le predpisane tiskovine, ki se dobe pri tukaj predstojništvu za ceno 1.— din.

Stranka izpolni prijavo v vseh rubrikah in jo predloži tukaj predstojništvu skupaj z državnim kolek za din 5.—, prometno knjižico in 10.— din v gotovini za gori navedeni cestni sklad, nakar se stranki potrdi prejem davščine in prijave v prometni knjižici.

Opozarja se, da je voznja z biciklom kaznjiva, ako evid. tablica na biciklu ni plombirana in ako ni na zadnjem delu bicikla pritrjeno reflektorsko steklo.

Kranj, dne 14. februarja 1940.

Predstojnik mestne policije:
Zan Uroš I. r.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 050. Najmanjši znesek je 8 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane itd. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik — Na skali št. 5. (v hiši g. Špica)

Stenske ploščice za oblaganje sten in štedilnikov po izredno nizkih starih cenah komad po din 2,25 dobavljiva dokler traja stara zaloga P. Majdič „Merkur“, trgovina železane. Kranj. — Pečarji popusti!

Pletiljska delavnica (štrkarija) dobro vpeljana se zaradi preselitve takoj nroda z vsemi stroji. Eksistenca zasigurana. Naslov v upravi.

Prostor za skladišče v Kranju se išče. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Gostilno vzajem v najem. Sem kavcije zmožen, najemnino plačam za pol leta naprej. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Nova dvostanovajska hiša v Orehku se proda po ugodni ceni. Poizve se v upravi.

Gospodična srednjih let, z večletno prakso v pisarni, slovenska in nemška korespondentinja, išče pr merne zaposlitve. Ponudbe na upravo pod šifro: „V stiski“.

Stanovanje dve ali trisobno v I. nadstropju, suho, sončno na ulico z balkonom in veliko teraso v samouporabo, v bližini savskega mostu se odda s 1. marcem. Naslov v upravi „Gorenjca“.

VSAKOVRSTNO POHIŠTVO

dobite najceneje
V ZALOGI POHIŠTVA
"LIPA"

KRANJ - Layerjeva ul.

Trajni kodri z najnovjšimi

aparati

ter vso v to stroko spadajočo potrežbo nudita cenjenim damam in gospodom solidno in po najnižji ceni

brivska in frizerska „Salona“

Lenard Pirc | Pirc Ladislav
Primskovo pri mostu | Stražišče 166

Ako imate kurja očesa in se vam dela trda koža, pridite v našo higienično urejeno pedikuro, kjer vam naš pediker odstrani vse te neprijetnosti brez bolečin in brez kemičnih sredstev za din 6.—. Ne mučite se s krpanjem nogavic, ker vam za malo denarja strokovnjaško popravimo moške, ženske in otroške nogavice. Samo pri Beta.

Neveste! Udobno stanovanje je važen pogoj sreče v zakonu. Stanovanje po vašem okusu pa vam opremi najceneje z dolgoletno garancijo

tv. Mizarstvo Sloga
Božič Jože
KRANJ — STRUŽEVO

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani. Frankopanska ulica 11. bodo zadovoljila Vaše pive najbolj!

PAVEL BREN
mesni stavbenik
KRANJ, Jenkova 5-1

izdeluje načrte in statične proračune vseh vrst zgradb. Projektira in izvršuje zaklonišča v novih in starih zgradbah. Cene solidne.

Ne pozabite!

Za nakup in izdelavo oblek ter plaštev je najcenejša konfekcija

Gorenjska
oblačilnica

KRANJ
PREŠERNOVA 18

ŠTEPAN ČENČIČ
in FRANČ KOZELJ

Izdelujemo tudi po meri!
V naši konfekciji dobite vse vrste oblek in oblike za Veliko noč in birmo po zelo nizkih cenah.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so našega ljubega sina, brata in strica, gospoda

KRAVCAR MILANA

v tako častnem številu spremili k večnemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni preč. g. duh. svet. Herman Jožetu, preč. g. kaplanu Šolarju in g. Ahačiču Antonu za poslovljeni govor, FO v Križah, Tržiču, Kovorju in Tržškemu okrožju FO, Prosvetnemu društvu in pevcem za ganljive žalostinke. Prav tako smo hvaležni vsem darovalcem cvetja. Prav posebno zahvalo pa sorodnikom, „Runo“ z. z. o. v Tržiču in vsem, ki so nam omogočili prevoz pokojnika. Vsem, Bog plačaj!

Pristava 14. febr. 1940.

Družina Kravcar.

Mimica Zegorska:

55

Marija Taborska

Zgodovinska pcvest iz dobe turških časov.)

(Dalje)

„Ti misliš iti odtod? Kam? Zakaj?“

Martin se je naslonil na steber, lice mu je bilo spet blede in otožno.

„Rad bi ostal med vami, pa ne morem, ne smem.“

„Zakaj ne?“ se čudijo brambovci.

Še bledeješe je postalo fantovo lice, še otožnejša njegova beseda.

„Ne morem, ne smem. Ali ste kristjani? Če ste kristjani, zakaj trpite med seboj morilca.“

„Morilca? Morilec je Volbenk, njega kaznujmo!“

Kepa prsti je priletela starcu v lice, toda Martin ga je zaščitil.

„Pustite ga! Njegovo življenje mnogo pomeni. Toda jaz? Ali ni morda v katerem skrita sumnja, da sem jaz morilec?“

„Nedolžen si, nedolžen, kakor gotovo je Bog pravičen!“ so vzklikali možje, ženske so g'njene jekale.

Martinu pa le noče tega in srca.

„Mar ne veste, da dobi nagrado, kdor me spravi pred radovljiško sodišče živega ali mrtvega?“

„Fuji, Judeževi groši!“ je zagrmela množica.

„Izven postave sem, vsak izmed vas me sme ubiti.“

„Ali ne v' d'š, da te spoštujemo in imamo radi? A temu zlohežu, Volbenku, temu ne odede kazni!“

Vilbald je stopil k sinu, prijel ga je za roko, z drugo mu je pokazal temno, od grozotnih, a že ugašujočih požirov, razsvetljeno ravan. Mehak je bil njegov glas, ko mu je rekel:

„Martin, ali ne slišiš klica Vilbaldovega grunta. Ali ne čuješ, da te kliče z mehko, prijazno besedo? Glej, tako bi te klicala mati, če bi še žvela. Zemlja te hoče, ti pa govoriš, kot bi je ne maral, kot bi ne bil sin grunta. Ti praviš: „Ubijte me, izven postave sem.“ Greh so te tvoje

besede, Martin. Pred Bogom grešiš, pred menoj in pred zemljo domačo.“

Sinovi pogledi božajo temno ravan in glava mu klone. „Oče, od Vilbaldovega doma so ostali samo še temelji.“

„Samo še temelji so ostali, saj vem,“ je tnil tudi Vilbald v bolečini in si obenem budil nov ponos. „Samo še temelji so ostali, prav praviš. Temelji so glavno in ti so ostal. In zemlja je ostala. Lepa je, deviška, kakor je bila od vekov in bo v veke. Zemlja je ostala in ona je vendar temelj, na katerem se zidajo nove hiše.“

Pristopil je Tit in nerodno po svoje tolažil:

„Glej, saj je nam tudj pogorelo. Postavimo si nove hiše, z njimi vred nam bo vzrasla nova sreča.“

„Sreča? Tit, kje je M'cka?“

Tit je sklonil glavo in molčal.

„Zakaj je ne iščeš, Tit? Ali ti je tako malo zanjo?“

„Krvičen si, Martin. Daj, pomisli, ali je bolje, da je zlo samo na njej, ali je bolje, da pog'nem še jaz.“

„Tit, ali svoje žene ne ljubiš!“

„Ljub m' jol!“ je prisegal Tit. „A ljubim tudi očeta, ljubim grunt!“

„Tit...“

„V smrtno nevarnost sem se podal zaradi nje. In kaj sem mogel pomagati? Izvedel sem, da so jo že odgnali proti Kolpi, da je že na turški zemlji, moja žena, uboga sužnja...“ Solze so drsele Titu iz oči in še tišje je pripovedoval: „Sedel sem na konja, hotel sem za njo, da jo rešim ali pog'nem, ali pa tudj ostanem v suženjstvu. Če je ona sužnja, zakaj ne bi bil tudj jaz turški rob? Toda srečal me je tvoj oče in me potegnil s konja kakor otroka. Tako mi je govoril, kakor pravkar tebi in rekel mi je: „Če je ona izgubljena, ali ni to dovolj velika nesreča? Ali hočeš poginuti še ti? Ali bi rad v'edel, da bi ti od žalosti umrl stari oče in da bi propadel grunt? Ali me umeš, Martin.“

„Umem. Tit, zdaj te umem. Moja sestra je turška sužnja! Oče! Tit!“

Vsem trem so v nemi žalosti trepetala in zastajala srca. Tedaj je prišla za cerkve procesija župnik je nosil Najsvetejše, možje z baklami so svetili ob njem, sledli

so starčki, otroci, žene in dekleta. Brambovci pri ognju so kar zlezli na kolena.

„Hudega Turka...“

„... reši nas, o Gospod!“

Zadaj se je oglašala pesem. Takrat so jo peli prvič in morda niso mislili, da bo še stoletja žvela med ljudstvom.

„O, Marija, Mati Sedemžalostna!“

V naročju držiš Jezusa;

mrtev in blede je ljubljeni tvoj Sin

prebada sedem te mečev bolečina!

Ti si na nas pogledala,

si grešnikov se usmiliła.“

Pesem, ki jo je ljudstvo, nalašč za procesjo naučil peti župnik, je segala v srce. Kmalu so jo ponavljali: moč in otrok, siromak in svobodnjak, stera mati in dekle v cvetu let:

„O, Marija, Mati Sedemžalostna!“

V naročju držiš Jezusa.“

Trikrat je procesja obšla cerkev, nato so ljudje obstali pri ognjih; samo župnik je nesel Najsvetejše v tabernakelj. Ljudje so bili kljub nesrečam pogumni, upali so v bodočnost.

„Postavimo si nove hiše in zemlja nam bo spet rodila.“

„Če pa se vrnejo spet Turki...“

„Ne bo jih.“

„Kako upaš trdit?“

„Marija Sedemžalostna nas je zdaj rešila, samo vneto jo moramo prositi, pa nas bo zanaprej obvarovala šibe božje.“

Iz cerkve je prišel župnik in je stopil k Vilbaldu. „Župan, nova misel se mi je dala, ne vem, ali mi jo je sam Bog v' d'nil. Kaj boste rekli vi nato?“

„Govorite!“

„Glejte, v glavnem oltarju taborske cerkvice kraljuje sveti Bernard, ljudstvo pa vendar najbolj časti Marijo Sedemžalostno. Sveti Bernard nam ne bo zameril, če njegovo podobo postavimo nekam drugam in denemo Marijino na njegovo mesto.“

Vilbald se je hitro ogrel za to misel.